

ОЦЕНКА НА ИНТЕГРАЦИЯТА НА УЯЗВИМИ МИГРАНТИ В БЪЛГАРИЯ

(ASSESS)

Национален семинар

София, Април 2015



CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY



Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОФИЛ



CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

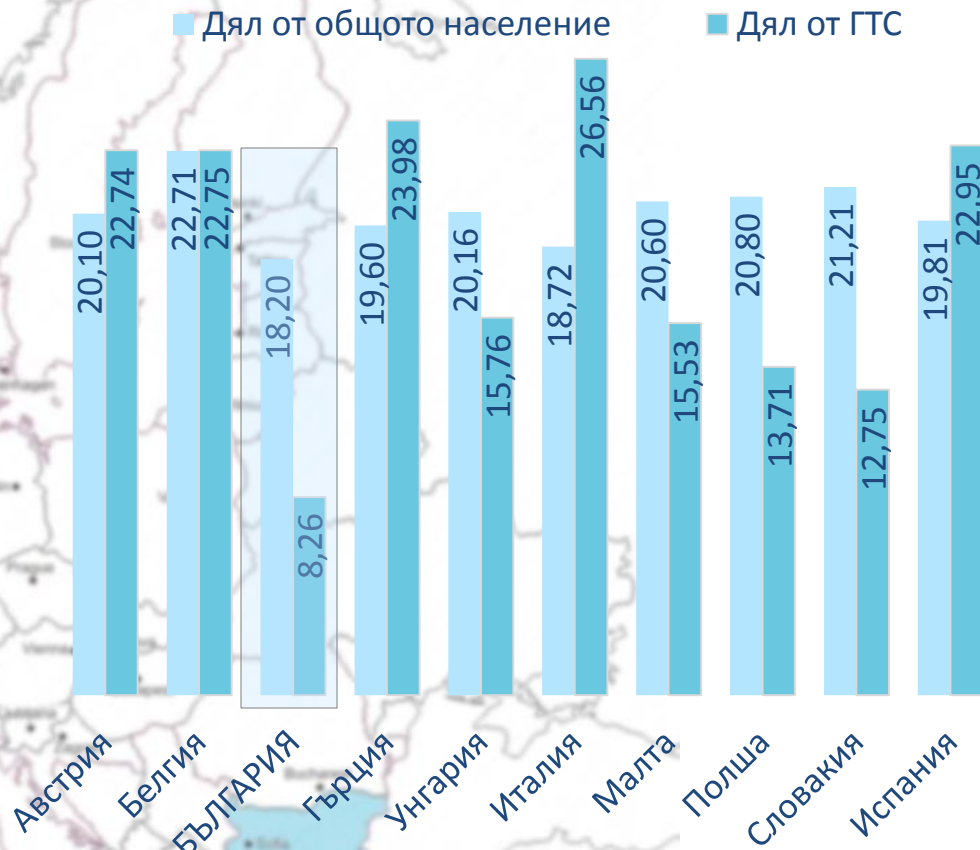


Съфинансирано от
Европейския съюз

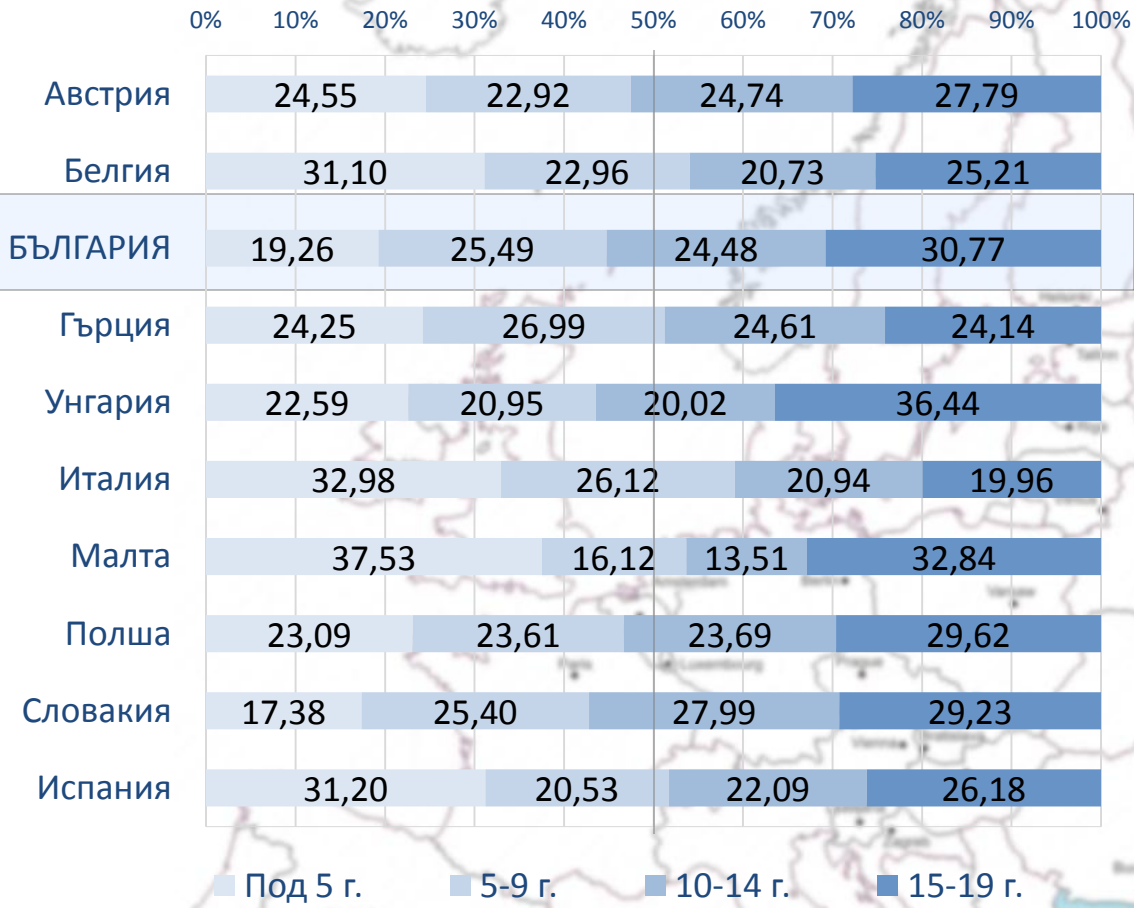
Дял на ГТС сред населението на възраст 0-19 години, 2013 (%)



Дял на възрастовата група от 0 до 19 години сред ГТС и сред цялото население, 2013 (%)



Възрастова структура на ГТС от 0 до 19 години, 2013 (%)



„Младо“ население

- Италия
- Белгия
- Малта
- Испания

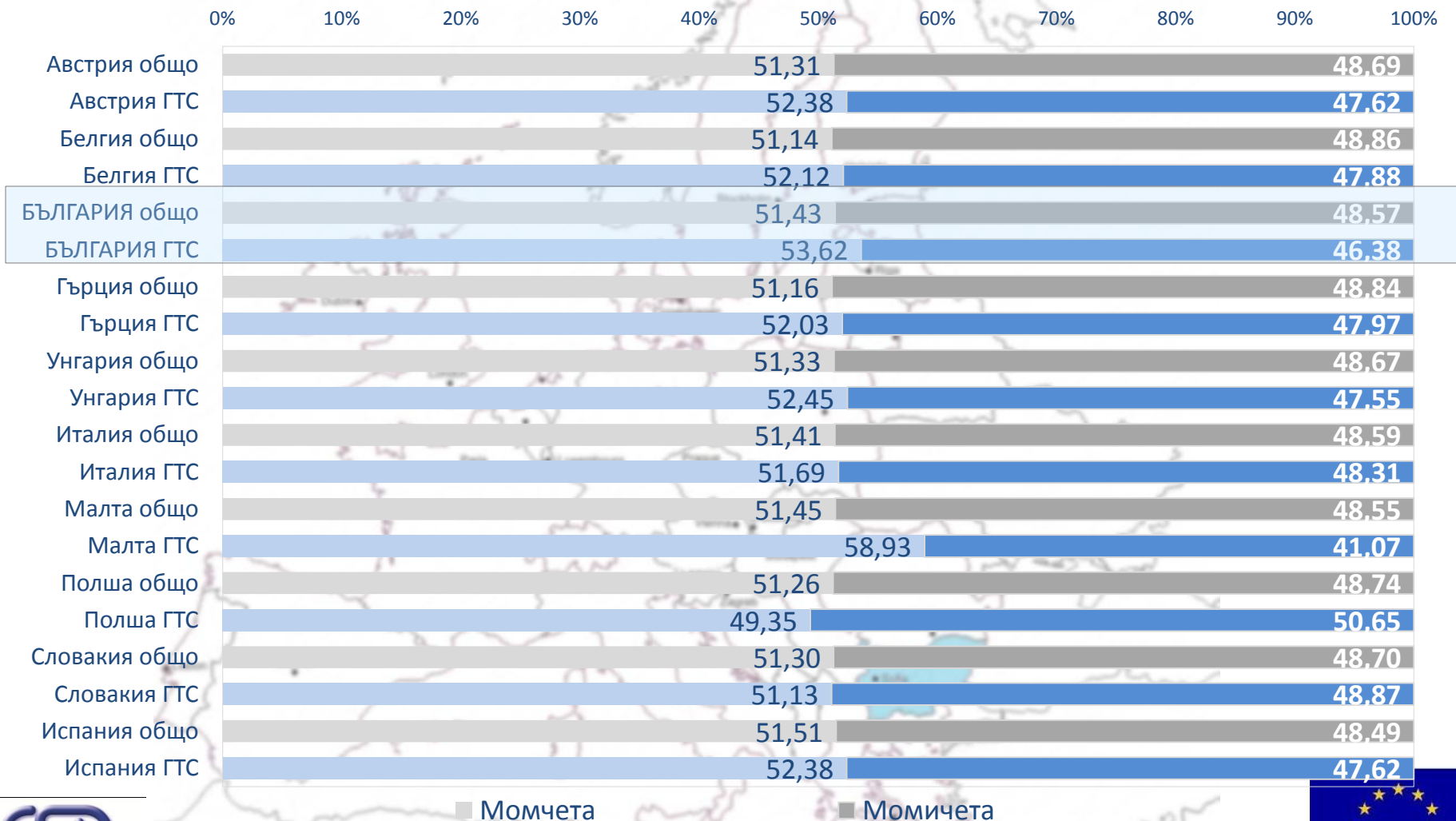
„Балансирано“ население

- Австрия
- Гърция
- Полша

„Старо“ население

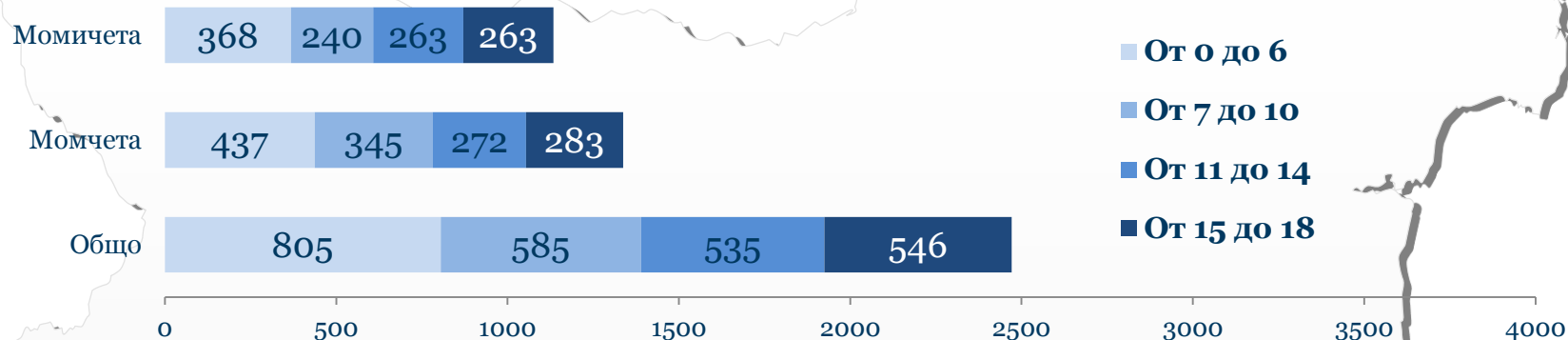
- България
- Унгария
- Словакия

Структура по пол на ГТС и на общото население от 0 до 19 години, 2013 (%)

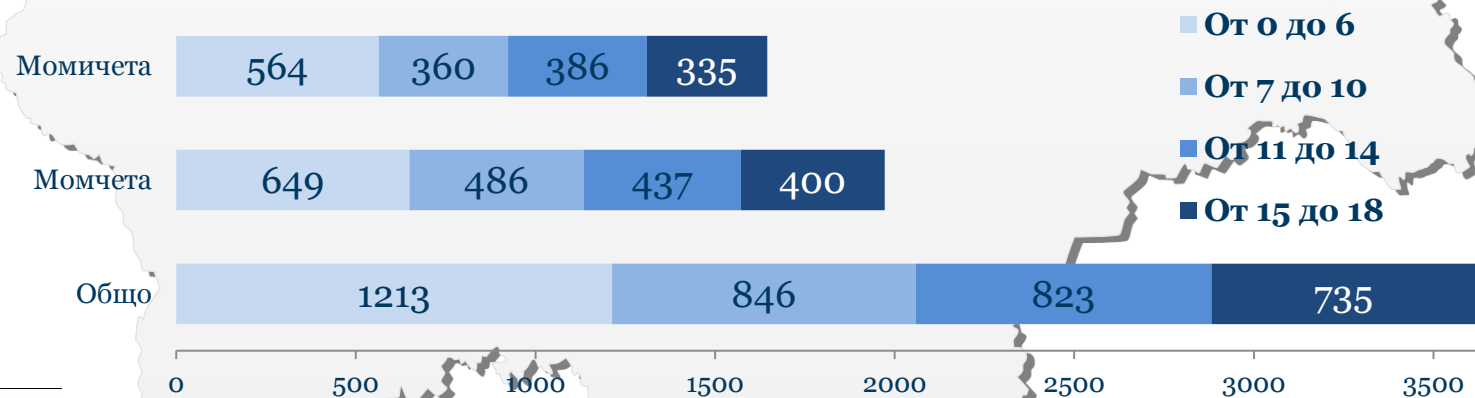


Източник: Евростат (Население към 1 януари по петгодишни възрастови групи, пол и гражданство [migr_pop1ctz]). Последна актуализация 18.12.2014.

Брой деца ГТС към 31 януари 2012 г.



Брой деца ГТС към 31 януари 2013 г.



Източник: Национален статистически институт.

ПОЛИТИКИ



ДЕЦА ГТС КАТО ЦЕЛЕВИ ГРУПИ В НАЦИОНАЛНИ ПОЛИТИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

Миграционни документи

- Австрия (образователна интеграция)
- БЪЛГАРИЯ (ДБТУ, нелегални)
- Гърция
- Италия
- Испания

Документи по закрила на детето

- Австрия
- БЪЛГАРИЯ (деца жертви на трафик, ДБТУ, непридружени)
- Гърция
- Малта
- Унгария

Документи на секторни политики

- Австрия (ученици-чужденци)
- Белгия (ученици-чужденци)
- Гърция (социално включване)
- Испания (социално включване)
- Италия (ученици-чужденци)



ОБРАЗОВАНИЕ



ПРАВАТА НА ДЕТЕТО И НАЙ-ДОБРИЯ ИНТЕРЕС НА ДЕТЕТО В ПОЛИТИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

Не са застъпени

- Полша
- Унгария

Частично застъпени

- Белгия
- България
- Италия
- Малта
- Словакия

Застъпени подробно

- Австрия
- Гърция
- Испания

ДОСТЪП ДО БЕЗПЛАТНО ОБРАЗОВАНИЕ

	Нелегално пребивава щи	Краткосроч но преби- ваващи	Дългосроч но преби- ваващи	Постоянно пребивава щи	Непридруже ни, извън ДБТУ
Австрия					
Белгия					
БЪЛГАРИЯ					!!!
Гърция					!!!
Унгария					!!!
Италия					
Малта					!!!
Полша					
Словакия					!!!
Испания					



ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ НА ЕЗИЦИ, РАЗЛИЧНИ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ

От държавни институции

- Австрия
- Италия

От местни институции

- Австрия
- Белгия
- Испания

От училища

- Белгия
- Гърция
- Унгария
- Италия
- Полша

От МО и НПО

- Австрия
- България
- Полша
- Словакия

ЗАПИСВАНЕ НА ДЕЦАТА ГТС В ОПРЕДЕЛЕН КЛАС

Въз основа на възрастта

- Австрия
- Малта

Въз основа на знанията

- БЪЛГАРИЯ (диплома или тест)
- Гърция (диплома или тест)
- Полша (брой години в образование)
- Словакия

Смесено/ Различно

- Белгия
- Унгария
- Италия
- Испания

ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА ГТС

Предоставя се за всички

- Австрия
- Белгия
- Малта
- Полша

Предоставя се за някои

- България (за непридружени)
- Италия
- Словакия
- Испания

Не се предоставя

- Гърция
- Унгария

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ДЕЦА ГТС

Променена програма

Какво е променено?

Австрия: “извънреден статус” (без оценки по определени предмети)

Италия: адаптиране на учебните програми

Испания: изменена учебна година

Мерки за подкрепа:

Австрия – 2 до 6 часа седмично: часове по различни предмети на родния език, с учители, на които родния език е майчин

Италия – по преценка на учителите

Испания:

Насрещни приемни планове в 10 от 17 области

Специални приемни и интеграционни планове в 13 от 17 области ;

Межкултурни медиатори и преводачи в 11 от 17 области

Внимание към различията между учениците във всички области

Редовна програма

Всички останали страни

Мерки за подкрепа:

Гърция – извънкласни консултации до 4 часа седмично

Унгария – индивидуални часове или часове в малки групи в редовното учебно време

Малта – по преценка на учителите

Полша – индивидуални часове или часове в малки групи за навакване по предмети с учебна програма, различна от тази на страната по произход

Белгия, БЪЛГАРИЯ и Словакия – няма специални мерки извън предвидените за всички

КВАЛИФИКАЦИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ ЗА РАБОТА С ДЕЦА ГТС

Обучения

Задължителни:

Австрия
Италия
Испания

По желание:

Белгия
Гърция
Унгария
Малта
Полша

Липсват:

БЪЛГАРИЯ
Словакия

Ръководства

От институции:

Австрия
Гърция
Словакия
Италия

От НПО:

БЪЛГАРИЯ
Словакия
Полша

Възнаграждения

Да:

Австрия
Гърция
Италия
Малта
Унгария

Не:

БЪЛГАРИЯ
Словакия



СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ



CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY



Съфинансирано от
Европейския съюз

ДОСТЪП ДО СХЕМИ ЗА ПОДКРЕПА, СВЪРЗАНИ С ДЕЦА

За всички легално
пребиваващи

- Гърция
- Полша
- Испания

В зависимост от
статута/
Продължителността
на пребиваване

- Белгия
- Унгария
- Италия
- Малта

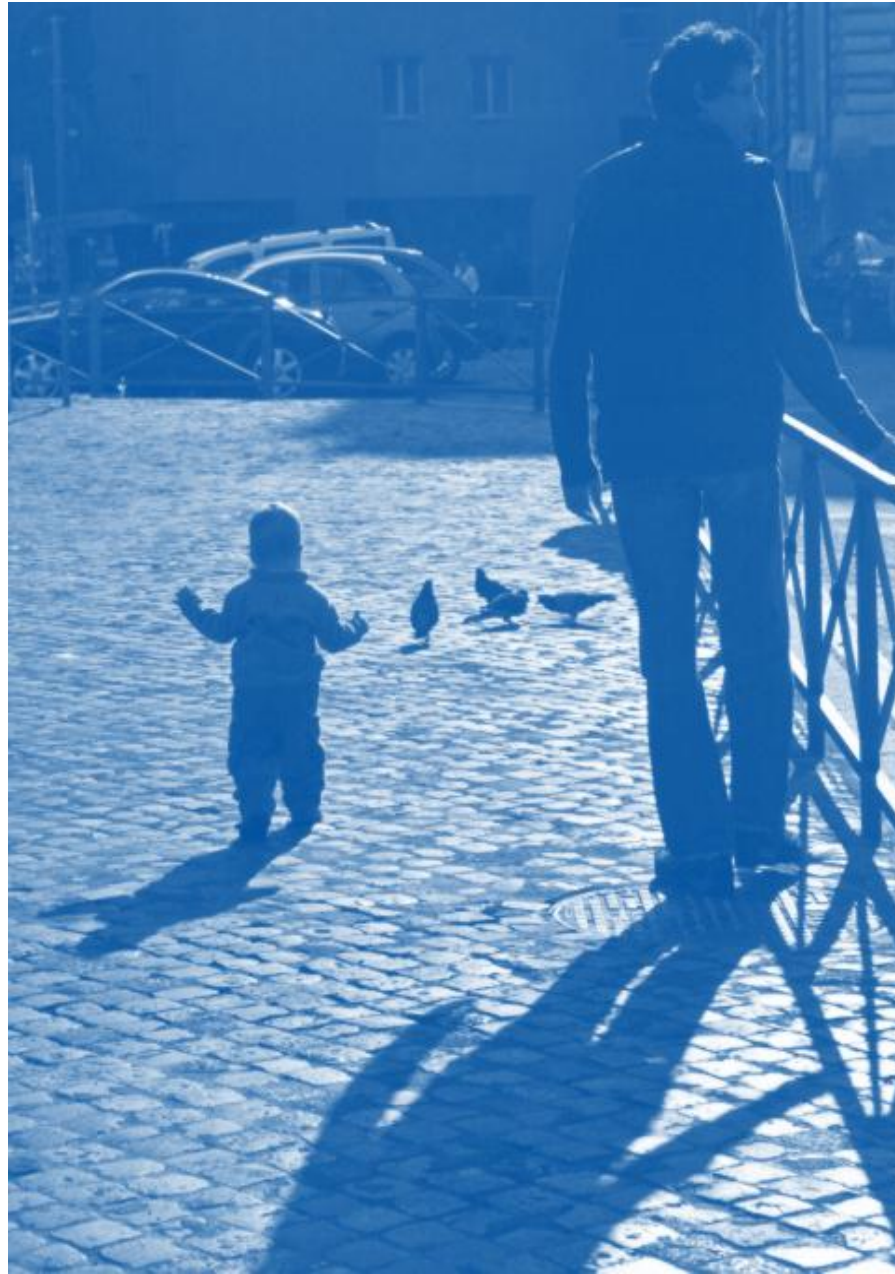
Различни за
различните групи

- Австрия

Недостъпни/ достъпни
са само свързаните с
жизнения минимум

- БЪЛГАРИЯ
- Словакия

НАСТОЙНИЧЕСТВО И ПОПЕЧИТЕЛСТВО



ПОЛИТИКИ ПО НАСТОЙНИЧЕСТВО И ПОПЕЧИТЕЛСТВО

Регламентирани процедури по учредяване

- **Еднакви с тези за местните деца:** БЪЛГАРИЯ, Гърция, Полша
- **Отчитащи специфики на децата ГТС:** всички останали

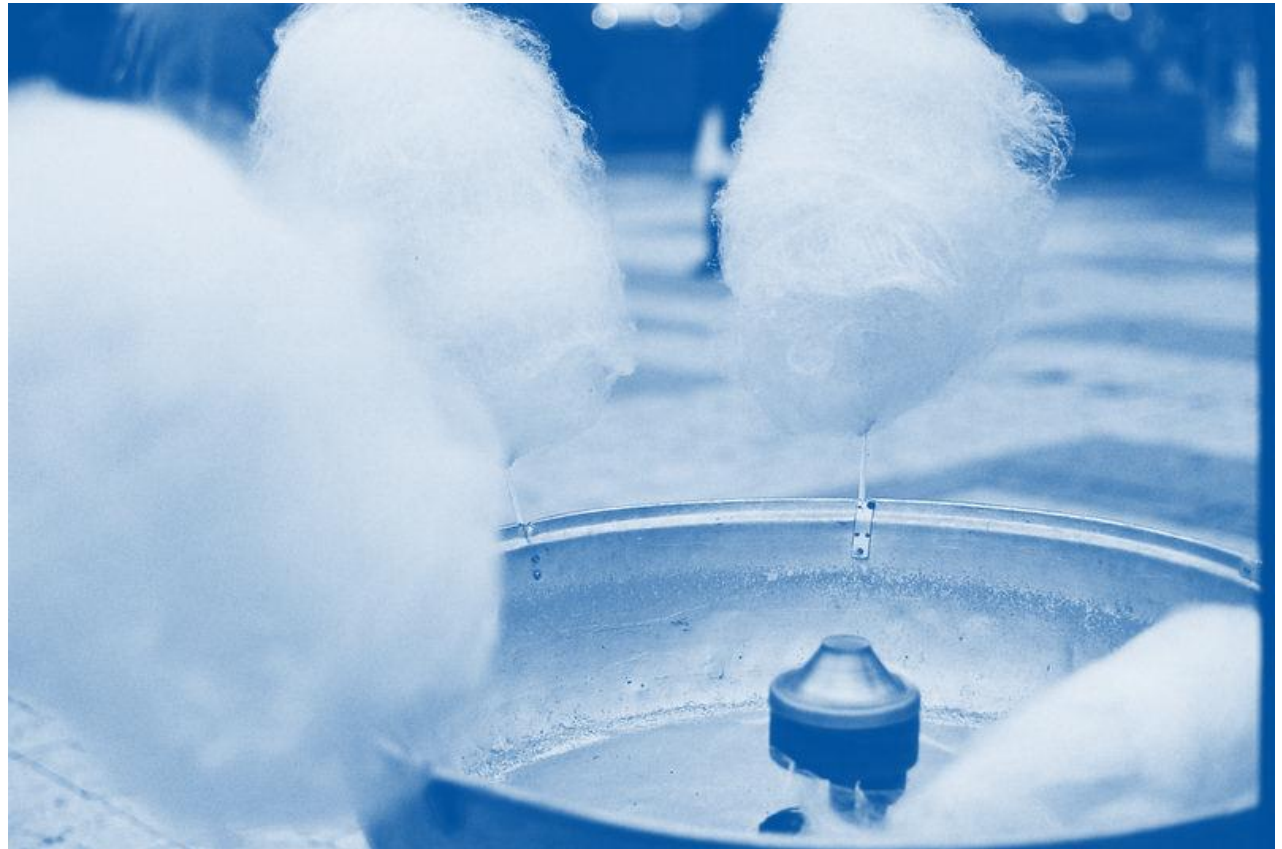
Регламентирани задължения на настойниците

- БЪЛГАРИЯ
- Гърция
- Унгария
- Италия
- Малта
- Полша

Регламентирани изисквания към кандидатите

- Белгия
- БЪЛГАРИЯ
- Италия
- Словакия

РЕЗУЛТАТИ



ЗАПИСВАНЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНА СТЕПЕН

Местни деца и деца ГТС записани в детски заведения и предучилищни групи като дялове от местното население и ГТС на възраст 0-5 години (%)

Гражданство	Страна-домакин			Страна извън ЕС-27			Учебна година	Данни за населението към:
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Момчета	Момичета		
Австрия	59.18			57.29			2013/2014	1 януари 2014
Белгия	66.28	66.25	66.32	64.60	64.76	64.43	2012/2013	1 януари 2013
БЪЛГАРИЯ*	67.97	68.25	67.68	62.97	56.16	70.31	2012/2013	1 януари 2013
Гърция	33.13			42.49			2012/2013	1 януари 2013
Унгария	74.09			59.90	76.17	41.63	2012/2013	1 януари 2013
Словакия**	52.66			43.24	41.80	44.68	2012/2013	1 януари 2013
Испания	81.87	81.89	81.84	50.38	50.41	50.35	2012/2013	1 януари 2013

* Данните са приблизителни, тъй като предучилищното образование обхваща деца от 1,5 до 7 години.

** Данните трябва да бъдат интерпретирани внимателно поради критично малкия брой деца ГТС.

Източник: Изчисления на автора въз основа на националните доклади, уебсайта на унгарския Централен статистически офис: Учащи в редовна форма на обучение, и Евростат (Население към 1 януари по петгодишни възрастови групи, пол и гражданство [migr_pop1ctz]). Последна актуализация 18.12.2014. https://www.ksh.hu/docs/eng/xstadat/xstadat_annual/i_wdsi001a.html

ЗАПИСВАНЕ В УЧИЛИЩЕ

Записани в начална, основна и средна степен като дялове от населението на възраст 0-5 години (%)*

	Общо	Момчета	Момичета	Учебна година	Данни за населението към:
Белгия – страна домакин**	79.22	78.68	79.78	2012/2013	1 януари 2013
Белгия – ГТС***	79.73	77.61	82.08		
БЪЛГАРИЯ - общо	76.72			2012/2013	1 януари 2013
БЪЛГАРИЯ - ГТС	42.42	37.51	48.20		
Унгария – общо****	83.63			2013/2014	1 януари 2014
Унгария - ГТС	66.38				
Словакия - общо	77.09			2012/2013	1 януари 2013
Словакия - ГТС	54.58	54.02	55.16		
Испания– страна домакин	90.36			2012/2013	1 януари 2013
Испания – ГТС***	86.76	84.13	89.68		

* Данните не представят коефициенти на записване. Броят на записаните в училище е съпоставен с общия брой на лицата на възраст 5-19; но в различните страни децата се записват в училище на различна възраст и задължителната училищна възраст варира.

** Без частни и специални училища.

***Включително деца без документи.

****Без частни училища и училища за възрастни.

Източник: Изчисления на автора въз основа на националните доклади, уебсайта на унгарския Централен статистически офис: Учащи в редовна форма на обучение, и Евростат (Население към 1 януари по петгодишни възрастови групи, пол и гражданство [migr_pop1ctz]). Последна актуализация 18. 12.2014. https://www.ksh.hu/docs/eng/xstadat/xstadat_annual/i_wdsi001a.html

ЗАКЛЮЧЕНИЯ

- Българските политически документи не определят децата ГТС като отделна целева група и правата им не са гарантирани в основните политически документи в областта на миграцията;
- Държавните политики по отношение на децата ГТС не са систематично разработени, за да обхванат всички основни области на интересите на децата с различен правен статут и причини за миграция;
- Държавните политики по отношение на децата ГТС са най-добре развити в областта на образованието
- Положителни страни – равен достъп на двата пола и безплатно образование за част от ГТС
- Отрицателни страни – нисък коефициент на записване, неотчитане на потребностите на децата ГТС
- Липсва статистически значима информация в областта на социалното включване поради малкия брой деца ГТС
- Децата ГТС са в по-неблагоприятно положение от пълнолетните ГТС по отношение на социалното подпомагане
- Неактуално и непригодно към положението на децата ГТС законодателство в областта на настойничеството и попечителството.



ПРЕПОРЪКИ

- Следване на принципа за равни права и възможности;
- Включване на децата ГТС в програми за подобряване на езиковите умения преди и след записване в училище;
- Специфични механизми за образователна подкрепа в училище;
- Преодоляване на неравностойното положение на уязвими деца ГТС, отглеждани в семейства, които нямат право да получават семейни помощи;
- Изготвяне на ново общо решение в областта на настойничеството със съгласието на всички отговорни институции, като се вземат предвид специфичното положение, интереси и права на всички подгрупи непридружени деца;
- Включване на ДАБ в списъка на органите по закрила на детето с цел прилагане на минималните стандарти за грижа за деца и контрол върху изпълнението им;
- Хармонизиране на данните, събирани за деца ГТС с консултации между институциите и в съответствие с международните стандарти;
- Публична достъпност на всички основни статистически индикатори за възрастовата група 0-17;
- По-прецизна оценка на нуждите на децата ГТС с цел адекватно и целесъобразно планиране на дейностите и осигуряване на необходимото финансиране.

